

Hoe vertellen we wat Demeter is?

In DP hebben we pagina's lange discussies over Demeter. Maar stel dat een klant in een natuurvoedingswinkel vraagt 'Wat betekent dit Demeter merkje?', wat zou de winkelier dan het best kunnen antwoorden? Hoe leg je dat in enkele zinnen achter de toonbank uit? Deze vraag legde de redactie voor aan drie groothandels met eigen winkelketens: Udea, Natudis en Estafette Associatie.

Udea

De EkoPlaza winkels zijn onderdeel van Udea. Directeur Erik-Jan van den Brink geeft antwoord op onze vraag:

"Demeter gaat over kringlopen. In de natuur is alles georganiseerd in kringlopen die gesloten zijn en de verschillende deelnemers aan de kringloop houden elkaar in stand. De uitdaging voor de boer is om zich te voegen in deze kringlopen. De boer zoekt naar het

juiste evenwicht zodat planten en dieren een goede productie leveren en niet ziek worden. Gemengde bedrijven zijn dan ook een voorwaarde.

Er zijn veel krachten werkzaam in een kringloop die invloed hebben op de productie van planten en dieren. Bijvoorbeeld de kwaliteit van de bodem, de bemesting, de huisvesting, andere organismen zoals vogels, wormen, kruiden etc., de zon, de maan, de omgang met het dier en nog veel meer. Een BD boer ziet zichzelf als regisseur van al deze krachten en probeert invloed uit te oefenen op deze krachten om een zo gezond mogelijk eindproduct af te leveren aan de consument. Alle inzet van de boer is gericht op het voorkomen van problemen en niet op het bestrijden ervan. Uiteindelijk levert dit schone producten op van hoge kwaliteit en met een verfijnde smaak. Daar wordt uw lijf blij van."

Udea verkoopt Demeter producten onder het eigen merk 'het dichtste bij de natuur'

Natudis

Natudis heeft twee eigen winkelformules, Natuurwinkel en Goodyfoods. Joyce Akkermans, Senior Brandmanager, vertelt dat Natudis aan de weg timmert om nieuwe BD-fans te vinden. Via een uitgebreide campagne rond het merk LunaeTerra wordt uitgelegd wat BD inhoudt. Joyce antwoordt op onze vraag:

"Voor LunaeTerra is biologisch-dynamische (BD) landbouw de meest duurzame vorm van landbouw. Het gaat de BD-boer niet

om het gewoonweg volgen van de regeltjes, maar om opmerkzaamheid en creativiteit. In het vertrouwen dat de oplossing altijd in de natuur te vinden is. Maar LunaeTerra laat zien dat er in de BD-landbouw meer is: oog voor elkaar, zorg voor de aarde en voor de dieren, zoals het hoort te zijn. Door respect te tonen voor 'moeder aarde', kunnen niet alleen wij, maar ook onze (klein)kinderen zolang mogelijk van haar genieten. LunaeTerra zegt dan ook: 'Lang leve de aarde!'

Estafette Associatie

De Estafette-eetwinkels en het Odin groente-abonnement zijn onderdeel van Estafette Associatie. Merle Koomans, hoofd marketing en communicatie, hoort haar winkeliers het liefst de volgende uitleg geven over Demeter: "De biologisch-dynamische landbouw gaat op een aantal punten verder dan de biologische landbouw. Een belangrijk verschil zit in het maximale behoud van het eigen karakter van dieren en planten. Ze moeten de tijd en ruimte krijgen om volwassen te kunnen worden. Koeien houden hun hoorns en kippen hun snavels. Die horen bij ze. Planten kunnen de cyclus rond maken van plant tot zaadgoed tot plant. Verder zijn er nog wat strengere eisen bij de mest, het stro en het voer dat gebruikt wordt. Aan de producten wordt zo min mogelijk versleuteld, om de puurheid en smaak te behouden. Verder kijk je steeds naar de samenhang tussen de dingen, de dieren, de mensen. Kijk je bijvoorbeeld naar het boerenbedrijf als een levend organisme, met de bodem, de gewassen, de veestapel, de mensen, de gebouwen, etc. als belangrijke onderdelen en dan snap je hoe belangrijk het is dat alle onderdelen gezond en levenskrachtig zijn en in balans met elkaar, om tot een gezond geheel te komen." ☺

In de campagne 'Lang leve de aarde!' koppelt Natudis de belangrijkste aspecten van BD-landbouw aan LunaeTerra en haar producten. Verhalen op de verpakkingen, waarin de passie van de teler naar voren komt, en aansprekende campagne-uitingen laten zien waar BD-landbouw voor staat en waar de producten vandaan komen

Producten die onder het eigen merk Odin worden verkocht zijn bij voorkeur van Demeter kwaliteit, maar niet altijd

Wat is BD?

Dit staat op www.stichtingdemeter.nl: Biologisch betekent zonder kunstmest en bestrijdingsmiddelen. Dynamisch gaat een stap verder: alles hangt met elkaar samen. De levende bodem, de planten vol levenskracht, het vee dat naar zijn aard wordt gehouden, de natuurlijke omgeving en de mens zelf. Zo wachten Demeter boeren meestal zes tot acht jaar voor zij dezelfde gewassen op hetzelfde stuk grond telen. Een ruime vruchtwisseling noemen zij dat. Ook voeden zij de bodem met mest en compost van het eigen bedrijf. Mest van eigen koeien, of uit samenwerking met een collega. Zo wordt het bedrijfseigen karakter versterkt. En daarmee het karakter van de producten die worden voortgebracht. Voeding vol levenskracht, voeding met karakter.

Dit staat op www.bdvereniging.nl: Biologisch-Dynamische landbouw (BD-landbouw) is een duurzame landbouw waarin de mens met respect samenwerkt met de natuur en de bodem cultiveert in een respectvolle omgang met de gewassen en het vee. BD-Landbouw is landbouw waarin boeren en tuinders hun intuïtieve vakkundigheid verder ontwikkelen. Waarin zorg voor voedselkwaliteit, onze leefomgeving en dierenwelzijn hand in hand gaan. Biologisch-Dynamische landbouw geeft karaktervolle en vitale producten die mens en aarde gezond houden.

Dit staat op www.biologica.nl:

Bovenop de biologische normen voldoen BD-boeren aan extra eisen. Er wordt meer belang gehecht aan een gesloten kringloop. Ook wordt er gestreefd naar een volledige voortplantingscyclus van gewassen en dieren, en er is aandacht voor spirituele en kosmische aspecten. In een BD-bedrijf hebben de koeien hoorns, vind je vaak zowel veeteelt als akkerbouw (gemengde bedrijven) en wordt de natuur gezien als een belangrijk onderdeel van het bedrijf. Ze zijn daardoor vaak heel divers en je ziet veel vogels, vlinders en bloemen. De producten hebben vaak een sterk regionaal karakter. Het landbouwbedrijf produceert niet alleen, maar neemt actief deel aan de maatschappij. BD-bedrijven zijn vaak zorgboerderijen of hebben een andere maatschappelijke functie.

Wat is Demeter?

Uit **Smaakmakend** (1999):

Het Demeter-keurmerk staat op producten uit de biologisch-dynamische landbouw. Deze methode komt voort uit de antroposofie, een levensvisie die begin deze eeuw in Duitsland is ontwikkeld door Rudolf Steiner. Uitgangspunt is dat er een samenhang bestaat tussen plant, dier, bodem en kosmos. Kosmische krachten worden in de BD-landbouw optimaal gebruikt. Zo kunnen boeren werken met een zaaikalender en homeopathische kruidenpreparaten. Er wordt gestreefd naar een kringloop van eigen voer en eigen mest.

Uit **Smaakmakend** (2005):

Demeter is het kwaliteitskeurmerk voor producten uit de biologisch-dynamische (BD) landbouw en verwerking. Diereigenheid (koeien met hoorns, kippen met hele snavel), 100% biologisch veevoer (zoveel mogelijk van eigen bedrijf) en zorg voor bodemvruchtbaarheid zijn belangrijke aandachtspunten van de BD-landbouw.

Oproep

Hoe vertelt u in vijf zinnen wat Demeter of biologisch-dynamisch betekent?

Stuur uw reactie naar Luc Ambagts, lucambagts@bdvereniging.nl

In een volgende Dynamisch Perspectief komen we erop terug.